

Метод за решаване на последователни приближения за решаване на СЛАУ

Дадена е системата $Ax = c$, където $c = (a, b, a+b)$, съответно a – предпоследната цифра от факултетния номер, b – последната.

1. Да се избере итерационен метод за решаването ѝ.
2. Да се провери условието за сходимост.
3. Да се построи итерационен процес.
4. Да се направят 3 итерации.
5. Покажете достигнатото решение и с каква точност е получено?
6. Какъв е минималния брой итерации, които са нужни за достигане на точност 10^{-4} , работейки по избрания метод при избор на начално приближение $x(0) = c$?

$$A = \begin{pmatrix} 1 - \frac{1}{a+2} & -0.2 & 0.1 \\ -0.2 & 1 + \frac{1}{b+3} & 0.02 \\ 0.05 & -0.1 & 1 + \frac{1}{a+3} \end{pmatrix}, b = (a, b, a+b)$$

$$\text{In[927]:= } A = \begin{pmatrix} \frac{7}{8} & -0.2 & 0.1 \\ -0.2 & \frac{11}{10} & 0.02 \\ 0.05 & -0.1 & \frac{10}{9} \end{pmatrix}; b = \{6, 7, 13\};$$

---

1. Да се избере итерационен метод за решаването ѝ.
(в случая избираме метода на последователните приближения)

```
In[928]:= n = Length[A];
```

```
In[929]:= IM = IdentityMatrix[n];
```

```
In[930]:= B = IM - A;
```

```
In[931]:= c = b;
```

```
In[932]:= Print["Итерационният процес е  $x^{(k+1)} =$ ,  
N[B // MatrixForm], ".  $x^{(k)}$  + ", N[c // MatrixForm]]
```

$$\text{Итерационният процес е } x^{(k+1)} = \begin{pmatrix} 0.125 & 0.2 & -0.1 \\ 0.2 & -0.1 & -0.02 \\ -0.05 & 0.1 & -0.111111 \end{pmatrix} \cdot x^{(k)} + \begin{pmatrix} 6. \\ 7. \\ 13. \end{pmatrix}$$

2. Проверка за сходимост $\|B\| < 1$

първа норма

$$\text{In[933]:= Max}\left[\text{Table}\left[\sum_{j=1}^n \text{Abs}[B[[i, j]]], \{i, n\}\right]\right]$$

Out[933]= 0.425

втора норма

$$\text{In[934]:= Max}\left[\text{Table}\left[\sum_{i=1}^n \text{Abs}[B[[i, j]]], \{j, n\}\right]\right]$$

Out[934]= 0.4

трета норма

$$\text{In[935]:= } \sqrt{\sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^n B[[i, j]]^2}$$

Out[935]= 0.375327

Избираме най-малката възможна норма, която в случая е **трета**.

Нормата на матрицата B е по-малка от 1, следователно процесът ще е сходящ при всеки избор на начално приближение.

3. Да се построи итерационен процес и да се направят 3 итерации

$$\text{In[936]:= } A = \begin{pmatrix} \frac{7}{8} & -0.2 & 0.1 \\ -0.2 & \frac{11}{10} & 0.02 \\ 0.05 & -0.1 & \frac{10}{9} \end{pmatrix}; \quad b = \{6, 7, 13\};$$

```

n = Length[A];
IM = IdentityMatrix[n];
B = IM - A;
c = b;
Print["Итерационният процес е  $x^{(k+1)} =$ ",
  N[B // MatrixForm], ".  $x^{(k)} +$ ", N[c // MatrixForm]]
x = {5, -9.7, 16.3}; (*изборът на начално приближение е произволен*)
(*изчисляваме нормите според избора на норма,
който сме направили по време на проверка на условието на сходимост*)

normB =  $\sqrt{\sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^n B[i, j]^2}$ ;

Print["Нормата на B е ", normB];
normx0 = Norm[x];
normc = Norm[c];
For[k = 0, k ≤ 3, k++,
  Print["k = ", k, "  $x^{(k)} =$ ", x, "  $\epsilon_k =$ ", eps = normBk  $\left( \text{normx0} + \frac{\text{normc}}{1 - \text{normB}} \right)$ ];
  x = B.x + c
]
Print["За сравнение, точното решение е ", N[LinearSolve[A, b]]]

Итерационният процес е  $x^{(k+1)} = \begin{pmatrix} 0.125 & 0.2 & -0.1 \\ 0.2 & -0.1 & -0.02 \\ -0.05 & 0.1 & -0.111111 \end{pmatrix} \cdot x^{(k)} + \begin{pmatrix} 6. \\ 7. \\ 13. \end{pmatrix}$ 

Нормата на B е 0.375327

k = 0  $x^{(k)} = \{5, -9.7, 16.3\}$   $\epsilon_k = 45.129$ 
k = 1  $x^{(k)} = \{3.055, 8.644, 9.96889\}$   $\epsilon_k = 16.9381$ 
k = 2  $x^{(k)} = \{7.11379, 6.54722, 12.604\}$   $\epsilon_k = 6.35735$ 
k = 3  $x^{(k)} = \{6.93827, 7.51596, 11.8986\}$   $\epsilon_k = 2.38609$ 
За сравнение, точното решение е {7.18331, 7.45065, 12.0473}

```

4. Какъв е минималния брой итерации, които за нужни за достигане на точност 10^{-4} , работейки по избрания метод при избор на начално приближение

$$x(0) = c?$$

$$\text{In}[948]:= \frac{\text{Log}\left[\frac{10^{-4}}{\text{normx0} + \frac{\text{normc}}{1 - \text{normB}}}\right]}{\text{Log}[\text{normB}]}$$

Out[948]= 13.2862

Извод: Необходими са 14 на брой итерации.

За сравнение и проверка пускаме итерациите:

$$\text{In}[949]:= A = \begin{pmatrix} \frac{7}{8} & -0.2 & 0.1 \\ -0.2 & \frac{11}{10} & 0.02 \\ 0.05 & -0.1 & \frac{10}{9} \end{pmatrix}; \quad b = \{6, 7, 13\};$$

```

n = Length[A];
IM = IdentityMatrix[n];
B = IM - A;
c = b;
Print["Итерационният процес е  $x^{(k+1)} =$ ,
      N[B // MatrixForm], ".  $x^{(k)}$  + ", N[c // MatrixForm]]
x = {5, -9.7, 16.3}; (*изборът на начално приближение е произволен*)
(*изчисляваме нормите според избора на норма,
който сме направили по време на проверка на условието на сходимост*)

normB = Max[Table[Sum[Abs[B[[i, j]]], {j, 1, n}], {i, n}]];

Print["Нормата на B е ", normB]
normx0 = Max[Abs[x]];
normc = Max[Abs[c]];
For[k = 0, k ≤ 14, k++,
  Print["k = ", k, "  $x^{(k)}$  = ", x, "  $\epsilon_k$  = ", eps = normB^k (normx0 +  $\frac{\text{normc}}{1 - \text{normB}}$ )];
  x = B.x + c
]
Print["За сравнение, точното решение е ", LinearSolve[A, b]]

```

Итерационният процес е $x^{(k+1)} = \begin{pmatrix} 0.125 & 0.2 & -0.1 \\ 0.2 & -0.1 & -0.02 \\ -0.05 & 0.1 & -0.111111 \end{pmatrix} \cdot x^{(k)} + \begin{pmatrix} 6. \\ 7. \\ 13. \end{pmatrix}$

Нормата на B е 0.425

$$k = 0 \quad x^{(k)} = \{5, -9.7, 16.3\} \quad \varepsilon_k = 38.9087$$

$$k = 1 \quad x^{(k)} = \{3.055, 8.644, 9.96889\} \quad \varepsilon_k = 16.5362$$

$$k = 2 \quad x^{(k)} = \{7.11379, 6.54722, 12.604\} \quad \varepsilon_k = 7.02788$$

$$k = 3 \quad x^{(k)} = \{6.93827, 7.51596, 11.8986\} \quad \varepsilon_k = 2.98685$$

$$k = 4 \quad x^{(k)} = \{7.18062, 7.39809, 12.0826\} \quad \varepsilon_k = 1.26941$$

$$k = 5 \quad x^{(k)} = \{7.16893, 7.45466, 12.0383\} \quad \varepsilon_k = 0.5395$$

$$k = 6 \quad x^{(k)} = \{7.18322, 7.44755, 12.0494\} \quad \varepsilon_k = 0.229287$$

$$k = 7 \quad x^{(k)} = \{7.18247, 7.4509, 12.0468\} \quad \varepsilon_k = 0.0974472$$

$$k = 8 \quad x^{(k)} = \{7.18331, 7.45047, 12.0474\} \quad \varepsilon_k = 0.041415$$

$$k = 9 \quad x^{(k)} = \{7.18326, 7.45067, 12.0473\} \quad \varepsilon_k = 0.0176014$$

$$k = 10 \quad x^{(k)} = \{7.18331, 7.45064, 12.0473\} \quad \varepsilon_k = 0.00748059$$

$$k = 11 \quad x^{(k)} = \{7.18331, 7.45065, 12.0473\} \quad \varepsilon_k = 0.00317925$$

$$k = 12 \quad x^{(k)} = \{7.18331, 7.45065, 12.0473\} \quad \varepsilon_k = 0.00135118$$

$$k = 13 \quad x^{(k)} = \{7.18331, 7.45065, 12.0473\} \quad \varepsilon_k = 0.000574252$$

$$k = 14 \quad x^{(k)} = \{7.18331, 7.45065, 12.0473\} \quad \varepsilon_k = 0.000244057$$

За сравнение, точното решение е $\{7.18331, 7.45065, 12.0473\}$